

TALOUSARVIOALOITE 1137/2001 vp

Määrärahan osoittaminen paluumuuttajien eläkkeiden maksamiseen

Eduskunnalle

Sosiaali- ja terveysvaliokunta kiinnitti syksyllä 2000 toimeentulotukilain muutoksen käsittelyn yhteydessä huomiota paluumuuttajien sekä turvapaikan hakijoiden toimeentulo-ongelmiin. Mainittuihin ryhmiin kuuluu henkilöitä, joiden toimeentulo on suuressa määrin pysyvästi toimeentulotuen varassa. Valiokunta ei pidä tällaista tilannetta asianmukaisena ja katsoo, että esimerkiksi eläkeiän saavuttaneet paluumuuttajat tulisi oikeuttaa toimeentuloon Suomen kansaneläkejärjestelmän kautta. Jos näiden ryhmien toimeentulo järjestettäisiin sosiaalivakuutusjärjestelmän kautta eikä viimesijaisesta toimeentulotuesta, jakautuisi rahoitusvastuu myös oikeudenmukaisemmin. Valiokunta huomautti myös, että olisi selkeämpää myöntää mainituille henkilöille oikeus etuuksiin nykyisten järjestelmien kautta kuin luoda heitä varten erillistä etuusjärjestelmää. Valiokunta on useissa yhteyksissä esittänyt, että sosiaaliturvalainsäädäntöä tulisi systemaattisesti pyrkiä yksinkertaistamaan ja selkeyttämään, ja tätä tavoitetta erillisjärjestelmien luominen ei palvele.

Edellä esitetyn perusteella eduskunta hyväksyi valiokunnan esittämän lausuman, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, jotta erityisesti eläkeikäisten paluumuuttajien toimeentulo turvataan muiden etuusjärjestelmien kuin toimeentulotuen kautta.

Valiokunnan kannasta huolimatta maahanmuuttajien toimeentuloturvasta vanhuuden ja

työkyvyttömyyden varalle on ehdotettu säädettäväksi erillinen laki: laki maahanmuuttajien erityistuesta. Erityisavustus olisi sosiaaliavustuksen tyyppinen, yksilökohtainen etuus, ja se olisi täysimääräisen kansaneläkkeen suuruinen. Asiaa valmistellut työryhmä (muistio 20.6.2001) esitti, että erityistuen myöntämisestä ja maksamisesta huolehtisi Kansaneläkelaitos ja rahoituksesta vastaisi valtio. Kustannukset vuonna 2002 ja 2003 olisivat vuosittain arviolta yhteensä noin 105 miljoonaa markkaa. Kuntien toimeentulotukimenot vähenisivät vastaavasti vuosittain noin 82 miljoonaa markkaa. Tämä kustannussäästö pitäisi työryhmän mukaan vähentää kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuksista ja käyttää uudistuksen osittaisrahoitukseen. Tuolloin valtion nettolisäys olisi vuosittain noin 23 miljoonaa markkaa. Erityistukeen oikeutettujen määräksi arvioidaan ensi vuonna noin 3 700 henkilöä. STM esitti budjettiin varattavaksi määrärahaa, mutta se ei tullut hyväksytyksi. Tärkeintä on nyt saada asiaan ratkaisu.

Edellä olevan perusteella ehdotamme kunnioittaen,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2002 talousarvioon luvun 33.28 uudelle momentille 17 500 000 euroa paluumuuttajien eläkkeiden maksamiseen.

TAA 1137/2001 vp — Marjatta Stenius-Kaukonen /vas ym.

Helsingissä 18 päivänä syyskuuta 2001

Marjatta Stenius-Kaukonen /vas
Marjaana Koskinen /sd
Mikko Kuoppa /vas